

HOOFDSTUK 2

GENADE ÍS DE WAARHEID

In het vorige hoofdstuk van dit boek hebben we ons vooral beziggehouden met wat inleidende vragen. Onder andere over de auteur, de adressering en de opbouw van het bijbelboek. Vervolgens met de eerste drie verzen van Johannes 1.

In Johannes 1:3 kwam aan de orde dat alle dingen “door het Woord zijn geworden” en “zonder dit is geen ding geworden dat geworden is”. Dat klinkt haast filosofisch, maar het is precies de essentie. Dat is wat Gods Woord vermag. Gods Woord is *alles*.

In dit hoofdstuk behandelen we Johannes 1:4-17.

Het Woord

Johannes 1

⁴ In het Woord was leven
en het leven was het licht der mensen ...

Dat Gods Woord *alles* is wordt in vers 4 eveneens naar voren gebracht. “In het Woord was leven”, of eigenlijk staat er gewoon “in hem was leven”.

Dat ‘hem’ is iets wat ik in hoofdstuk 1 al aangaf: waarom staat hier *hem* ?

Het woord ‘logos’ is een mannelijk woord. Het woordje ‘hem’ betekent daarom niet dat het naar *iemand* verwijst; dat woord is mannelijk en dat betekent dus dat het een ‘hij’ is.

In het Nederlands is dit woord onzijdig en dan zeg je ‘het’. Dan moeten

we zeggen: ‘In *het* was leven.’ In het Grieks zegt het gewoon iets over het geslacht van woorden in het algemeen. Vroeger speelde dat in het Nederlands ook een grote rol, maar tegenwoordig speelt dat niet zo’n grote rol meer.

“In het Woord was leven ...”

En *leven* is de tegenstelling, de tegenhanger van *dood*. Net als *licht* en *duisternis*, dat zijn van die woordparen die heel karakteristiek zijn voor het Johannes-evangelie. Zelfs als je het evangelie vluchtig doorleest moet het je al opvallen dat Johannes sterk werkt met dat soort tegenstellingen.

Geest en leven

“In het Woord was leven” en ik zal daarvan een korte indruk geven, dan zie je meteen over wat voor leven het gaat.

Je kunt natuurlijk zeggen: het Woord zelf is leven, want dat is wat er letterlijk staat, maar het is tevens *leven-verwekkend*. Alle dingen zijn door het Woord geworden; al het leven is daardoor tot stand gekomen.

Door het Woord is leven tot stand gekomen, maar dat ‘leven van het Woord’ blijkt ook *opstandingsleven* te zijn.

Johannes 6:63: “De Geest is het, die *levend* maakt, het vlees doet geen nut.”

“De woorden” – zegt de Here Jezus dan – “die Ik tot u gesproken heb, zijn geest en zijn *leven*.”

Leven is in de woorden gelegen die Hij spreekt.

Geest maakt levend.

‘Geest’ en ‘leven’ zijn vaak synonieme begrippen.

Als je *geest* krijgt, dan ontvang je *leven*.

Als je *leeft*, dan heb je de *geest*.

En als je sterft, dan geef je de geest weer.

‘Geest’ staat tegenover ‘vlees’. Dat wil zeggen: hetgeen God produceert en geeft aan kracht en inwerkt, staat tegenover dat wat de mens – het vlees – representeert.

Het vlees doet, als het gaat om het échte leven, totaal geen nut. Het is allemaal gelegen in de woorden van Hem. Als je zó, met dat besef, de

Schriften tot je neemt ... dat zijn maar geen lettertjes.

Het is gewoon puur leven dat op Schrift gesteld is; een *levend* Woord, een *krachtig* Woord. Neem het Woord in de mond en je zult de kracht daarvan ervaren.

Opstandingsleven

In hetzelfde Johannes 6 verlaten een heleboel mensen Jezus (:66), vanwege de harde woorden.

Vervolgens zegt Hij dan tegen de twaalf¹: 'Willen jullie ook niet weggaan?'

En dan zegt Petrus: 'Waar zouden we heen gaan? U hebt immers (letterlijke vertaling) woorden van aeonisch² leven.'

Iets daarvoor (in Johannes 6:33) staat:

"... want dát is het *brood Gods*,
dat uit de hemel nederdaalt
en aan de wereld het *leven* geeft."

Dat is ook weer zo'n prachtig universeel perspectief dat hier geschilderd wordt.

Het brood dat God geeft is *leven*. Want (letterlijk) "een mens zal alleen van brood niet leven, maar van alle Woord dat uit de mond Gods uitgaat". Mat.4:4b

Daar heb je het weer. Hoe *leeft* de mens?

Van alle Woord dat uit de mond Gods uitgaat en 'brood' is daar slechts *een type*, een beeld van. En dat Woord geeft aan de wereld – niet minder – het leven.

Johannes 11

²⁵Ik ben de opstanding en het *leven* ...

Het is bij het graf van Lazarus dat de Here Jezus zegt: 'Ik ben'.

Daar zit de Godsnaam al in verborgen, die klinkt daarin door.

"Ik ben de opstanding en het leven", oftewel: het *opstandingsleven*.

Het leven van de opstanding ...

En waarachtig, wat gebeurt er?

Dan zegt Hij bij dat graf: 'Lazarus, kom uit!'

Alleen die woorden waren genoeg om Lazarus tot leven te wekken.

In het Woord was *leven*.

Dat demonstreerde de Heer daar gewoon ter plekke, toen Hij dat gezegd had.

Opstandingsleven!

Ik ben

Johannes 14

⁶ Ik ben de weg, de waarheid en het *leven* ...

Deze woorden zijn eveneens bekend, het is in de opperzaal dat de Heer dit zegt. Hier opnieuw zo'n karakteristieke formulering in het Johannes evangelie: 'Ik ben'.

Er zijn mensen die zeggen dat de Here Jezus zegt dat Hij God Zelf is, maar dat is een doorredenering, want Hij *representeert* God.

Hij is *van God gezonden*, Hij is *het Woord* van God.

Hij zegt ook: 'Ik ben de weg, de waarheid en het leven, niemand komt tot de Vader dan door Mij, want wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien.'

Hij is dus niet de Vader – niemand heeft God ooit gezien – maar *wie Hem ziet, ziet de Vader*.

Als representant, als beeld: *het beeld van God*.

Of de expressie van God.

Dus dat 'Ik ben' *verwijst* absoluut *naar God*, dat kan niet missen, maar daarmee is Hij niet de Vader, nee, Hij is de Zoon van God.

Ik ben de weg, de waarheid en het leven.

Ik ben *de waarachtig levende weg*.

Als je het allemaal samenvoegt, dan krijg je dat.

Leven en licht

Dit om u een indruk te geven van wat er staat in Johannes 1:4: "In het Woord was leven ...".

Let op: *was*.

Niet omdat er nu geen leven meer in zou zijn, maar uiteraard omdat hier gekeken wordt naar het verleden.

Vanaf den beginne was al in dat Woord *leven* en het leven was het *licht* der mensen. Ging het tot dusver vooral over de schepping – "alle dingen

zijn door het Woord geworden” Joh.1:3 – nu zien we hier tevens de mensenwereld en de functie die het Woord had voor de mensenwereld.

Er staat dat *leven*, dat gelegen is in het Woord, het *licht* der mensen was. ‘Leven’ en ‘licht’ is dus eveneens synoniem. Leven is namelijk licht. En licht is leven, want er bestaat geen leven zonder licht.

En waarom is dat?

Dat komt puur omdat nu de dagen weer lengen en het licht sterker is dan de duisternis. En wat gebeurt er dan? Dan *ontwaakt* het leven, dat is wat je in de natuur gedemonstreerd ziet.

Alle dingen zijn uit het Woord geworden. Dus wat zie je vervolgens in alle dingen tentoongesteld? Dat waar het Woord van spreekt. Daarin is de handtekening van de Schepper gelegen.

Het leven *is* licht.

En daaruit volgt logischerwijs, als je die tegenstellingen logisch hanteert: duisternis *is* dood. Dat is een bekende bijbelse gedachte, denk aan de bekende psalm 23. Daar wordt gesproken – in het Hebreeuws is dat één woord – over “schaduwen des doods”.

Licht is leven, maar omgekeerd, dood is schaduw; oftewel het ontbreken van licht. Duisternis is trouwens niets anders dan *het ontbreken van licht*. En dat is dood.

Als er staat “het Woord was leven en het leven was het licht der mensen”, dan kun je zomaar aan een psalm denken.

Psalm 36

¹⁰ Want bij U is de bron des levens,
in uw licht zien wij *het licht*.

Leven en licht.

Hij is tevens *de bron* van leven.

Dus Hij is zelf leven, maar Hij verwekt ook leven.

En vervolgens wordt dat dan meteen in één adem genoemd met licht.

In dat licht van Hem ... *dáár* zien wij het licht.

En in *dát* licht zien wij ook leven; het licht des levens.

Nu naar Johannes 8:

¹² Ik ben het *licht* der wereld;
wie Mij volgt, zal nimmer in de duisternis wandelen,
maar hij zal *het licht des levens* hebben.

‘Ik ben’, weer zo’n uitspraak.
‘het licht des levens’ ... opnieuw prachtig: *licht* en *leven* in één
formulering.
Het licht van het leven.
Leven en licht horen bij elkaar, dat is broertje en zusje.
Het één brengt het ander met zich mee en omgekeerd.

2 Timoteüs 1

¹⁰ ... en onvergankelijk *leven* aan het *licht* brengt
door het evangelie.

Hier gaat het over Christus Jezus die de dood teniet doet en dan staat
er: en onvergankelijk leven aan het licht brengt.
Hoe doet Hij dat?
Door het evangelie.

Wat doet het evangelie?
Dat brengt onvergankelijk leven aan het licht; het spreekt van Hem die
de dood teniet doet.
Oftewel: Hij die werkelijk écht leven aan het licht heeft gebracht.
Wat wij ‘leven’ noemen, dat is sterven; het proces dat *eindigt* in de
dood.
Maar dit leven *volgt* juist op de dood.
Het komt voort uit de dood ... en dat komt allemaal aan het licht.

Dus als we het Woord tot ons nemen – en dat begint al in Genesis 1 –
dan is dat Woord van God. En dan getuigt dat meteen, op de eerste
bladzijde al, van *het leven* dat aan *het licht* komt.

De eerste keer dat er sprake is van leven, is op de *derde* dag. Dat is
tevens de dag dat er land uit de wateren komt. Er komt uit ‘de
doodswateren’ leven voort, heel de Bijbel spreekt daarvan ... en dat is
ook juist het licht. Alles in de Schrift is leven, getuigt van leven.
En dan zeggen wij met de psalmist: ‘In *dat licht* zien wij het licht en
leven.’

Daar ga je van stralen, want dat is namelijk écht leven. Daar zit niet die
donkere rand aan, u weet wel, van een rouwkaart – die zwarte rand
omdat het eindigt in de dood.

Juist omdat het *onvergankelijk leven* is, heeft het *een lichtglans* en dat treedt aan het licht.

Schitterende dingen ... en dat staat zomaar in Johannes 1:4!

Liever de duisternis

Johannes 1

⁵ ... en het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet gegrepen.

Even de puntjes op de *i* zetten: dat is in de tegenwoordige tijd – het licht *is schijnende* in de duisternis.

De wereld is duister, daar wordt vanaf de aanvang in het Johannes-evangelie al van uitgegaan, maar in die duisternis schijnt licht.

Een andere tekst waar je dan aan kunt denken staat in Jesaja.

In de donkere dagen rond kerst wordt deze tekst nog weleens gelezen:

Jesaja 9

¹ Het volk dat in donkerheid wandelt, ziet een groot licht; over hen die wonen in een land van diepe duisternis, straalt een licht.

Dit is hetzelfde hoofdstuk waar gesproken wordt over “want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven” (:5).

Licht verschijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet gegrepen. Dus eigenlijk: greep het niet. Het is een onvoltooide handeling in de verleden tijd.

De duisternis heeft het niet *gegrepen*, ook niet *begrepen*. We zullen dat nog wel vaker zien in deze proloog.

Het is typerend voor een proloog om de contouren van de rest van het boek te zien, het is met recht het voor-Woord. Je ziet hierin al *de blauwdruk* van het hele evangelie, hier wordt de toon aangegeven, hier gaat het over. Het gaat over deze begrippen: over leven, over licht, over duisternis, over de duisternis die het niet gegrepen heeft, over het Woord, et cetera.

In Johannes 3 lees je:

¹⁹ Dit is het oordeel, dat het *licht* in de wereld gekomen is en de mensen de *duisternis*

liever gehad hebben dan het *licht*,
want hun werken waren boos.

Wat is het oordeel?

Het oordeel is dat het licht in de wereld gekomen is en de mensen de duisternis liever gehad hebben dan het licht.

Waarom?

Want hun werken waren boos, die konden het daglicht niet velen.

In een boek van P. de Bruin – “Geen geloof zonder bewijs” – staat op de tweede pagina een prachtige tekst: de leugen vreest het bewijs.

Waarom?

Omdat het bewijs de waarheid aan het licht brengt, daarom.

Het is zo geweldig als je het bewijs hebt, want wat doet het bewijs?

Het laat de waarheid zien, dat brengt het aan het licht.

Ja, als je wat te verbergen hebt, dan ben je helemaal niet op dat licht gesteld ...

Jahweh is genadig

We lezen verder:

Johannes 1

⁶Er trad een mens op,
van God gezonden,
wiens naam was Johannes ...

“Er trad een mens op”, letterlijk: “er werd een mens”.

Ook hier wordt hetzelfde woord gebruikt als wat er in het begin gebruikt werd: alle dingen *werden*.

“Er werd een mens”, of in het Nederlands wat eigentijdser weergegeven: “er trad een mens op van God gezonden”.

Letterlijk staat er: “afgevaardigd zijnde bij God”.

Hier staat het woordje ‘*apostello*’ waarin je direct het woordje *apostel* herkent, maar een apostel is niets anders dan een afgevaardigde.

Die mens trad op en hij was direct afgevaardigd van God en zijn naam was Johannes. Dat is dezelfde naam als degene die dit boek heeft geschreven en ik beschouw dat niet als toeval. De schrijver van dit boek heet eveneens Johannes en hij brengt dit allemaal ter sprake, hij heeft dit opgetekend.

Maar als eerste heeft hij het over “een mens” ... en die mens heette Johannes. Waarom is dat zo veelzeggend?

De naam *Jochanan*, het kwam al eerder aan de orde, betekent: “Jahweh is genadig”.

Het gaat hier uiteraard over Johannes de Doper en wat was hij?

Een wegbereider van Jahweh. Een wegbereider des Heren, Hij kondigde Hem aan. Hij is de *intro* van Hem die zou komen.

En wie zou komen?

Wel, Hij in wie God (Jahweh) zou *demonstreren* dat Hij genadig is.

Tot getuigenverklaring

Johannes 1

⁷ ... deze kwam als getuige
om van het licht te getuigen,
opdat allen door hem geloven zouden.

Johannes kwam als getuige, letterlijk staat er “tot getuigenverklaring”. Als u een Statenvertaling heeft dan staat er: “tot een getuigenis”. Het woord wat daar gebruikt wordt in het Grieks is *marturia*. Daar herkennen wij direct het woordje ‘martelaar’ in. *Marturian* is een getuige.

Ons woord ‘martelaren’ komt dus via via uit het Grieks. Het is toch wel apart dat bij ons ‘een martelaar’ iemand is die omkomt. Iemand geeft een getuigenis en komt daardoor om, daarin zie je ook precies wat het licht in deze wereld doet. De wereld grijpt het niet, begrijpt het niet en maakt er korte metten mee. Die maakt een getuige een kopje kleiner.

En als ik het zo beschrijf, dan kom ik helemaal bij Johannes de Doper uit, want die werd met recht een kopje kleiner gemaakt: hij werd onthoofd.

Johannes was zo’n martelaar omdat hij had getuigd van de waarheid en die was niet erg welgevallig bij Herodes en het hof.

Dat is het lot van de getuige, van iemand die van de waarheid spreekt.

Johannes kwam tot getuigenverklaring om van het licht te getuigen. Hij kwam om te getuigen van het licht dat zou komen, opdat allen door hem geloven zouden.

Dit is een mooi voorbeeld waarbij je ziet hoe nauwkeurig het Grieks is.

In het Nederlands zou je hier niet uit kunnen opmaken wie nou bedoeld

wordt met “door hem”.

Wie is nou “hem”? Is dat de getuige of het licht?

Je zou zomaar denken: dat is Johannes, maar in het Grieks is het duidelijk: het is een onzijdig woord dat verwijst naar ‘licht’.

Licht is namelijk eveneens een onzijdig woord.

De taal waarin het Nieuwe Testament is opgetekend, is zo enorm nauwkeurig. Een nauwkeurigheid die je in het Nederlands niet eens kunt weergeven, vooral als het gaat om dat soort verwijzingen naar mannelijke, onzijdige of vrouwelijke woorden.

“... opdat allen door hem”, dat wil zeggen: “door het” of “door hetzelfde”.

Dat laatste klinkt heel oud-Nederlands natuurlijk, maar goed:

“... opdat *allen* door hetzelfde geloven zouden.”

Hier weer dat universele perspectief. Het licht gaat *alle* mensen verlichten. Dat verzin ik niet, dat wordt in de tekst naar voren gebracht. Allen zouden eraan gaan geloven door het licht. U zult dat twee verzen verder gewoon letterlijk zo zien.

Het waarachtige licht

Johannes 1

⁸ Hij was het licht niet,
maar was om te getuigen van het licht.

Vergis je niet, hij, Johannes, was het licht niet, hij was slechts een wegbereider ervan. Hij was om aan te kondigen: “Hij die na mij komt”. ‘Ik doop met water, maar Hij die na mij komt, die gaat doen wat ik slechts uitbeeld.’ Hij was het licht niet, maar om te getuigen van het licht.

Hierin kun je een hint zien naar wat later in het Johannes-evangelie naar voren wordt gebracht, namelijk: dat het volk van Israël blind geboren is. Als je blind bent dan kun je dat licht niet zien, dus wat heb je dan nodig? Iemand die *getuigt* van het licht, die *daarvan spreekt*.

Dit is een aanwijzing naar de waarheid die later uitgebreid in het boek wordt behandeld: het feit dat het volk blind is.

Ziende blind. En trouwens ook horende doof.

Maar, hoe dan ook, Johannes was het licht niet, hij was om te getuigen van het waarachtige licht dat ieder mens verlicht.

Johannes 1

⁹ Het waarachtige licht,
dat ieder mens verlicht,
was komende in de wereld.

Het waarachtige licht was komende in de wereld. Het gaat hier nog steeds over het perspectief van Johannes die in de Jordaan doopte; hij getuigde van Hem die na hem zou komen. Het gaat hier over Johannes die wijst op zijn neef, Jezus.

Er zat een half jaar verschil tussen Johannes en Jezus: zes maanden. Jezus was een half jaar jonger, maar in werkelijkheid – en dat is wat Johannes zegt –: ‘Hij die na mij komt, was voor mij.’ Joh.1:15.

Het waarachtige licht, daarvan wordt in hoofdstuk 1:9 gezegd dat het *ieder mens* verlicht. In het Johannes-evangelie zullen we daar nog veel voorbeelden van zien. Zoals eerder aangegeven: het bouwt voort op de andere evangeliën – op wat we kennen van Matteüs, Marcus en Lucas. Het is tevens een terugblik op het leven van Jezus, dat doen al die evangeliën, maar Johannes heeft inmiddels kennisgenomen van wat Paulus naar voren gebracht heeft over de geweldige *universele kracht* en *reikwijdte* van het werk van Jezus Christus.

Met dat wat hij inmiddels geleerd heeft van de apostel Paulus, blikt hij terug op het leven van Jezus. En dan ziet hij in dat leven van Jezus al talloze keren uitgebeeld wat Paulus later aan het licht mocht brengen en mocht openbaren.

Om even een voorbeeld te geven: als Petrus aan het einde van zijn leven is gekomen, dan schrijft hij in zijn geestelijk testament dat ‘de dag van de Heer’ veel langer zou duren dan dat ze ooit gedacht hadden. En dan zegt hij:

2 Petrus 3

⁸ Doch dit ene mag u niet ontgaan, geliefden, dat één dag bij de Here is als duizend jaar en duizend jaar als één dag.

Hij spreekt twee keer over één dag en twee keer over 1.000 jaar. Maar als mensen nou meer willen weten over de lankmoedigheid van de Heer (over dat uitblijven van de wederkomst) zegt hij: ‘Dan moet je wezen bij onze geliefde broeder Paulus, die over deze dingen in al zijn brieven schrijft, waarvan vele dingen moeilijk en zwaar zijn om te

verstaan.’ ²Pet.3:15-16

Petrus verwijst aan het eind van zijn leven naar Paulus.

Net als Petrus was ook Johannes een apostel van de besnijdenis³, dat staat letterlijk zo in Galaten 2:9. Jakobus, Petrus (Kefas⁴) en Johannes richtten zich tot de besnijdenis. Maar Johannes heeft inmiddels veel verstaan van wat de apostel Paulus bekend heeft mogen maken. Met dat in gedachten blikte hij terug en liet hij talloze dingen zien, waarbij je in het leven van de Here Jezus de waarheden die Paulus in zijn brieven naar voren brengt, bespeurt.

“Het waarachtige licht, dat *ieder mens* verlicht” – dat is de waarheid die Paulus naar voren brengt, waarbij het niet meer alleen gaat om *Israël*, maar over *de wereld* en over de *universele reikwijdte* van het werk dat Hij doet. Hij is het waarachtige licht en ieder mens zal daardoor worden verlicht. Ieder in zijn eigen rangorde, ieder op z’n tijd, ¹Kor.15:22-23 maar in ieder geval: die waarheid stáát.

Dat *waarachtige* licht ... Hij is écht licht. Hij is in staat om elke duisternis te verdrijven en dát licht dat was toen komende in de wereld.

Johannes de Doper wijst al vanuit de Jordaan op ‘het lam Gods’.

Johannes 1

^{29b} Zie, het lam Gods, dat *de zonde der wereld* wegneemt.

Ook weer zo’n universeel perspectief, soms is dat zelfs vreemd in het Johannes-evangelie. Dan denk je: was het niet zo dat de Here Jezus gezonden was tot de verloren schapen van het huis Israëls ^{Mat.15:24} en dat Hij zich uitsluitend richtte op de besnijdenis?

Jawel, maar vergis je niet. Er zijn al zoveel verborgen hints in het Johannes-evangelie die wijzen op die veel grootsere en verstrekkendere waarheden.

We lezen in Johannes 8 eveneens dat de Here Jezus zegt: “Ik ben het licht *der wereld* ...”.

In ontvangst nemen

Het volgende vers lijkt heel onlogisch als je het zo leest.

Johannes 1

¹⁰ Hij was in de wereld,

en de wereld is door Hem geworden,
en de wereld heeft Hem niet gekend.

Hij was in de wereld, de wereld werd door Hem en toch, Hij kwam in de wereld en de wereld kende Hem niet.

Hoe komt dat?

Dat komt omdat de wereld *in de duisternis* is en dat zagen we ook.

“De duisternis” heeft het niet gegrepen. ^{Joh.1:5}

Hierna gaat het specifiek over het volk van Israël, waartoe Hij gezonden was:

Johannes 1

¹¹ Hij kwam tot het zijne,
en de zijnen hebben Hem niet aangenomen.

Andere vertalingen zeggen “hebben Hem niet ontvangen” of “de zijnen accepteerden Hem niet”.

De gedachte is: in ontvangst nemen. Als volk hebben ze hem niet ontvangen; ze hebben Hem niet in ontvangst genomen als natie. De leidlieden hebben Hem afgewezen. Nationaal hebben zij Hem niet ontvangen en hebben uiteindelijk slechts een kruis voor Hem overgehad.

En Johannes, die dit tientallen jaren later optekende, kon dit zo ook schrijven omdat er nog niets aan de situatie was gewijzigd.

Tientallen jaren, decennia na de opstanding van Christus, was het volk nog steeds in duisternis; ze accepteerden de Here Jezus niet.

Dat neemt niet weg: Hij is het waarachtige licht en elk mens wordt door Hem verlicht. Ook het volk zal tot die erkenning komen, want niets houdt Hem tegen om “de zonde der wereld” (= ongelof) weg te nemen.

Wedergeboorte

De zijnen accepteerden Hem niet, maar allen die Hem in ontvangst namen wel. En wat is dat?

Dat is hetzelfde als “in Zijn naam geloven”.

Lees even verder in vers 12, dan zie je meteen dat die term verklaard wordt.

Johannes 1

¹² Doch allen, die Hem aangenomen hebben,

hun heeft Hij macht gegeven om kinderen Gods te worden,
hun, die *in Zijn naam geloven* ...

Dan gaat het over hen die in Zijn naam geloven. Dat wil zeggen: ze geloofden zoals Hij ook heette. De naam die Hem was toegekend en gegeven – Jezus was Zijn naam, Christus is meer een titel –: Jezus Christus.

Het is heel bijzonder zoals het geformuleerd wordt: “hun heeft Hij macht gegeven om kinderen Gods te worden”, ik denk dat er heel vaak aan voorbijgegaan wordt.

Letterlijk staat hier het Griekse woord ‘*eksousia*’ en dat is *volmacht*, autoriteit. Je krijgt dus macht.

Tijdens verkiezingen kun je ‘bij volmacht’ stemmen; dan autoriseert iemand je om, namens die persoon, een stem uit te brengen.

Hier wordt gesproken over volmacht die allen die Hem accepteerden – die in Zijn naam geloofden – gegeven is.

Waartoe? Volmacht tot wat?

Om kinderen Gods te worden.

En nu moet je goed lezen *wat er staat* en tevens *wat er niet staat*.

Toen de Here Jezus hier op aarde was, werden zij nog niet “kinderen Gods”. Nee, ze kregen volmacht om kinderen Gods te worden.

De gedachte daarachter is dat wedergeboorte pas mogelijk is sinds Christus’ opstanding. Christus’ opstanding brengt nieuw leven aan het licht. In 1 Petrus 1 staat het volgende (daar vangt de brief mee aan):

1 Petrus 1

³ Geloofd zij de God en Vader
van onze Here Jezus Christus,
die ons naar Zijn grote barmhartigheid
door de opstanding van Jezus Christus
uit de doden
heeft doen wedergeboren worden
tot een levende hoop ...

Wedergeboren worden. Hoezo? Sinds wanneer is dat mogelijk?

Dat is mogelijk sinds de opstanding van Jezus Christus uit de doden. Zo heeft Hij ons, zegt Petrus, ‘doen wedergeboren worden’.

Wedergeboorte gaat over het ontvangen van nieuw leven, dat is wat de wedergeboorte is. En dit staat in de proloog van Johannes, dus je mag

verwachten dat dit nog uitgebreider besproken gaat worden.

Er is een heel hoofdstuk aan gewijd: het beroemde nachtelijke gesprek dat Jezus heeft gehad met Nikodemus in Johannes 3:1-21.

Daar gaat het over 'wedergeboorte' en 'geboren worden van boven', maar Nicodemus weet van die dingen helemaal niks af. En dan zegt Jezus: 'Gij zijt de leraar van Israël, en deze dingen verstaat gij niet?'

Wedergeboorte gaat over 'opnieuw geboren worden' en 'kinderen Gods worden'. Aan de ene kant is daar de waarheid dat elk schepsel een kind Gods is. Er staat in Maleachi 3:10: "Hebben wij niet allen één Vader? Heeft niet één God ons geschapen?"

Dat is trouwens ook een lied: "*Kinderen van één Vader, dat zijn wij allemaal.*"

Dus wie zijn kinderen Gods?

Dat zijn allen die uit God voortgekomen zijn en dat geldt voor het hele mensdom. In die zin is God de Vader van heel Zijn schepping.

Maar als we het hebben over de nieuwe schepping, dan kun je niet zeggen dat iedereen 'een kind van God' is en daarover heeft juist Johannes het, over "kinderen Gods". Kinderen die nieuw leven hebben ontvangen; het leven van de nieuwe schepping. Dan gaat het over leven dat voortkomt uit de dood.

Sinds de opstanding van Jezus Christus is er daadwerkelijk nieuw leven en ieder die dat leven ontvangt is een kind Gods. De Here Jezus getuigde daar al van tijdens Zijn leven hier op aarde.

Hij zegt: "Ik ben de opstanding en het leven; wie in Mij gelooft, zal leven ...". Joh.11:25

Ja, maar Hij was nog steeds niet opgestaan, dat opstandingsleven was nog niet aan het licht gekomen. Maar allen die, toen Hij hier op aarde rondwandelde, in Zijn naam geloofden, die heeft Hij al volmacht gegeven om kinderen Gods te worden.

Ze konden nog geen kinderen Gods zijn. Ze konden nog geen nieuw leven uit God ontvangen hebben, omdat Jezus Christus nog niet was opgestaan.

Er staat in Johannes 7:38:

"Wie in Mij gelooft, gelijk de Schrift zegt, stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien."

Dat zegt de Here Jezus op het tempelplein en dan lees je in vers 39:

“Dit zeide Hij van de Geest, welke zij, die tot geloof in Hem kwamen, *ontvangen zouden* ; *want de Geest was er nog niet*, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was.”

Met andere woorden: Hij refereert daarbij aan dingen die *binnenkort* zijn beslag zouden krijgen, nadat Hij was opgestaan uit de doden en nadat Hij verheerlijkt was. Dan zouden ze de Geest krijgen en dus het leven, daarover gaat het hier.

‘Een kind van God worden’, ‘de Geest krijgen’, ‘nieuw leven krijgen’ zijn allemaal verschillende aanduidingen, maar uiteindelijk is het allemaal exact hetzelfde.

Tijdens Zijn wandeling op aarde hebben zij volmacht gekregen om kinderen Gods te worden en ze werden het daadwerkelijk toen Hij opstond uit de doden. Het gaat hier over de tijd dat de Here Jezus hier op aarde rondwandelde, toen waren zij nog geen kinderen Gods, konden ze nog niet wedergeboren zijn, want er wás nog geen nieuw leven. Maar volmacht hadden ze reeds ontvangen om dat te worden, namelijk “zij die in Zijn naam geloven”.

En dan worden er drie tegenstellingen gebezigd:

Johannes 1

¹³ ... die niet uit bloed,
noch uit de wil des vlezes,
noch uit de wil eens mans,
doch uit God geboren zijn.

Aan de ene kant gaat het over wat het *wel* is; nieuw leven dat uit God verwekt is. Aan de andere kant handelt dit tekstgedeelte over wat het *niet* is:

- “... die niet uit bloed ...”
In het Grieks staat ‘bloed’ in het meervoud: “niet uit bloeden”.
Waarbij de gedachte is: de mens wordt verwekt met een mannelijke en een vrouwelijke component, dat is wat ‘verwekt worden uit de mens’ betekent. ‘Uit God verwekt worden’ staat daar tegenover: het heeft niet te maken met een bloedband van

de mannelijke kant of van de vrouwelijke kant.

- “... noch uit de wil des vlezes ...”
Daarbij valt vooral te denken aan het feit dat een man en een vrouw één vlees worden, de seksuele omgang.
- “... noch uit de wil eens mans ...”
Waarbij vooral van de man sprake is.

Uit God verwekt

Ik citeerde eerder al uit 1 Petrus 1, uit het begin van het hoofdstuk, nu uit het slot daarvan, waar wordt gesproken over “wedergeboren”:

²³ ... als wedergeborenen niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levende en blijvende woord van God.”

Hier wordt gesproken over wedergeboorte. Niet uit vergankelijk zaad, maar uit onvergankelijk zaad.

Als we het hebben over ‘verwekt zijn uit de wil van een man’, dan gaat het vooral over *vergankelijk* zaad. De wedergeboorte uit *onvergankelijk* zaad is door het levende en blijvende Woord van God. Dan gaat het over het échte leven. En omdat het écht leven is, namelijk geen sterven maar opstandingsleven, blijft het ook, het is onvergankelijk.

Wel, dat is precies de karakterisering van het Woord van God; *levend*, *krachtig* Woord van God. Als je *daardoor* verwekt bent, dan staat dat tegenover alles wat wij hier in deze wereld kennen.

Nu weer terug naar Johannes 1:13, waar het gaat over degenen die “uit God geboren zijn”.

Letterlijk staat daar: “maar uit God werden verwekt.” Waarbij ‘verwekt worden’ de betekenis heeft van ‘geboren doen worden’.

Je leest bijvoorbeeld in Matteüs 1:3: “Juda verwekte Peres en Zerach bij Tamar ...”, daar wordt die term eveneens gebruikt en dan gaat het over het mannelijk aandeel aan het begin van de voortplanting.

Dezelfde term wordt gebruikt voor ‘geboren doen worden’, een vrouw

doet namelijk ook geboren worden. Wij spreken in dat geval niet over ‘verwekking’ omdat we dan altijd denken aan het begin van de voortplanting. Maar het ‘verwekt worden’ heeft te maken met de hele voortplantingsperiode. Dat kan slaan op zowel het mannelijke aandeel als het vrouwelijke aandeel, dus ook de geboorte zelf, dat wat de moeder doet.

Door het Woord *van* leven, en het Woord *aangaande* het leven – het Woord dus *van de Opstanding* van Jezus Christus –, wordt een mens tot nieuw leven verwekt.

Door de Opstanding van Jezus Christus!

En als je dat begrijpt, dan begrijp je ook meteen waarom mensen tijdens de rondwandeling van de Here Jezus niet al wedergeboren waren. Dat is logisch. Maar ze kregen wel de volmacht daartoe, omdat ze in Zijn naam geloofden en de Here Jezus heeft gedurende Zijn rondwandeling op aarde daarop gezinspeeld.

Hij heeft altijd al verteld waartoe Hij gekomen is. Johannes 10:10: “Ik ben gekomen, opdat zij leven hebben en overvloed.”

Letterlijk: “Ik kwam, opdat zij het aeonische leven zullen hebben, en zij het bovenmatig zullen hebben.”

Bovenmatig overvloedig *leven* ; ook weer opstandelingsleven. Deze verwekking, deze geboorte, dit nieuwe leven, staat uiteraard tegenover ‘het nieuwe leven’ zoals wij dat kennen en waarvoor we geboortekaartjes uitdelen. Dat is allemaal heel mooi, maar dat is uit bloed, uit de wil van het vlees, uit de wil van een man.

Maar we hebben het nu over écht nieuw LEVEN, met allemaal hoofdletters, wat op de derde dag aan het licht kwam. U weet wel, op de derde dag was er een bruiloft in Kana en toen werd water wijn en zo.

Joh.2

Het Woord werd vlees

En dan:

Johannes 1

^{14a} Het Woord is vlees geworden

en het heeft onder ons gewoond

en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd ...

“Het Woord werd vlees”, zo staat het er eigenlijk.

Het Woord, dat in den beginne *was*, waardoor alle dingen *geworden* zijn, het Woord dat het leven *is*, het *licht der mensen* ... dat Woord werd tweeduizend jaar geleden *vlees*.

Ook letterlijk, bedenk dat goed.

Er staat in Lucas 1:35 dat een boodschapper⁵ bij Maria komt en zegt: ‘... de *kracht des Allerhoogsten* zal u overschaduwen; daarom zal ook het heilige, dat verwekt wordt, Zoon Gods genoemd worden.’

Dat wil zeggen: God Zelf is de Verwekker daarvan.

Maar hoe heeft Hij dat gedaan?

Door Zijn Woord.

Maria zegt ook, als die boodschapper geweest is: ‘mij geschiede naar uw woord.’ Luc.1:37

Dat woord zorgde ervoor dat zij zwanger werd, daar kwam geen mens aan te pas, geen man.

Hoe?

Door Woord.

Het Woord werd vlees. Het klinkt misschien filosofisch, maar het is *heel concreet* waarheid geworden.

Maria ontving Woord. En datzelfde Woord, waar eens de hele wereld door ontstaan was, werd hier vlees, zodat de Here Jezus met recht “het vleesgeworden Woord” is.

Je leest ook in Openbaring 19 dat Hij, als Hij straks zal verschijnen, bekleed zal zijn met een kleed dat in bloed geverfd is en Zijn naam is genoemd: het Woord Gods.

Dat is Zijn naam dus ook.

Het Woord werd vlees “... en het heeft onder ons gewoond ...”.

Letterlijk staat er: “en woont in een tent onder ons”.

Andere vertalingen spreken over ‘tabernakelen’, maar een tabernakel is ook niks anders dan in een tent verblijven.

Woont in een tent ... en dat vind ik nou grappig, want de tabernakel had ook een voorbestaan. Er zijn Schriftplaatsen waarin gezegd wordt, dat Mozes de tabernakel naar het model maakte dat hem reeds getoond was op de berg. Ex.25:9, 40; Ex.26:30

Mozes heeft, hoogstwaarschijnlijk visionair, een model gezien en vervolgens is die tabernakel ‘vlees’ geworden doordat deze gebouwd werd; de tabernakel kreeg een *stoffelijke* vorm.

Wel, het Woord werd vlees, het heeft onder ons ‘getabernakeld’ – als in ‘een tent’ gewoond. En Hij is feitelijk de Heerlijkheid van God; het Heiligdom van God woonde onder mensen als een tabernakel in Hem.

Zijn heerlijkheid aanschouwd

“... en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd ...”

Dat woord ‘heerlijkheid’ is tevens een mooi woord in verband met de tabernakel, want wat gebeurt er?

Toen de tabernakel gebouwd was, overschaduwde de Heerlijkheid des Heeren – de *sjechina* – de tabernakel. En we lezen dan dat Mozes daar intreedt en dat het volk dit allemaal *op gepaste afstand aanschouwt*.

Johannes zegt: ‘... wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd ...’

Hier wordt dus niet alleen maar gesproken over *zien*, maar over echt *gadeslaan*, aanschouwen – dat gaat *vérder*. Waarbij Johannes tevens aangeeft: ‘Ik ben een *ooggetuige*.’

1 Johannes 1

¹ Hetgeen was van den beginne,
hetgeen wij gehoord hebben,
hetgeen wij gezien hebben met onze (eigen) ogen,
hetgeen wij aanschouwd hebben
en onze handen getast hebben
van het Woord des levens ...

Hier schrijft hij:

“Hetgeen was van den beginne ...” – het is dezelfde terminologie die hij hier bezigt, waardoor je meteen bemerkt: dit is dezelfde auteur.

“... hetgeen we gehoord hebben ...”

Er is hier een opklimmende reeks van zintuiglijke waarneming: hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben, hetgeen wij ‘aanschouwd’ hebben. Dat is hetzelfde woord wat hij in Johannes 1:14 gebruikt: ‘gadeslaan’.

En de tekst gaat verder: “... en onze handen getast hebben van het Woord des levens”.

Dat is zo mooi, want in het Woord is leven, ja, maar Hij is ook opgestaan

uit de doden! Hij is met recht het LEVEN, daar wees alles naar vooruit. Zijn hele bediening op aarde wees vooruit naar wat er zou gebeuren in Zijn opstanding. Toen werd Hij dus het *levende* Woord, om nooit meer te sterven.

En dat hebben zij niet alleen gehoord, dat hebben ze niet alleen gezien met hun eigen ogen. Ze hebben het aanschouwd, ze hebben het gadeslagen en zélf s met hun handen getast.

En dan zegt Johannes:

Johannes 1

^{14b} ... een heerlijkheid

als van de eniggeborene des Vaders,
vol van genade en waarheid.

Wat voor heerlijkheid hebben zij gezien?

Wel, een heerlijkheid van een eniggeborene (Gr. *monogenēs*), een enigverwekte van de Vader. En dat is letterlijk: de Here Jezus is verwekt door God en Hij is ook daarin uniek. Geen mens die geboren is, kan zeggen wat de Here Jezus kon zeggen, dat Hij inderdaad de Zoon van God is, verwekt door God Zelf. Hij is met recht dus de eniggeborene van de Vader, in de meest letterlijke zin van het woord.

Johannes zegt: ‘... een heerlijkheid als van de eniggeborene des Vaders, vol van genade en waarheid.’

Weer wijs ik even op de betekenis van de naam van degene die dit schrijft. De naam Johannes – “Jahweh is genadig” – getuigt van Hém die *vol van genade* is, dat is namelijk de ware.

Wat is de waarheid waar hij van getuigde?

Dat Jahweh genadig is en dat bewezen heeft.

De Eerste

En dan staat er vervolgens:

Johannes 1

¹⁵ Johannes heeft van Hem getuigd
en heeft geroepen, zeggende:
Deze was het, van wie ik zeide:

Die na mij komt, is vóór mij geweest,
want Hij was eer dan ik.

Johannes geeft getuigenis aangaande Hem.

Er staat letterlijk: "hij heeft geschreeuwd, zeggende ...".

'Geroepen' is te mager, het is echt *luid* roepen.

Dat blijkt ook, want moet u eens opletten.

Het Griekse woord is *krazō* en ons woord 'krijsen', maar ook het krassen van een kraai is daar een afgeleide van. Het zou me niet verbazen als het woordje 'kraai' eveneens met dat werkwoord te maken heeft, alleen dat kan ik niet met zekerheid zeggen.

In het Engels zeggen ze 'cry' en dat kan 'huilen' maar ook 'schreeuwen' zijn.

In elk geval: het is *met luide stem roepen*, niemand kon het zijn ontgaan. Bedenk anders het volgende: toen Johannes in de Jordaan was, en al die mensenmenigten kwamen daar om zich te laten dopen, stond hij daar in het water, maar er was geen geluidsversterking dus dan moet hij echt geschreeuwd hebben.

Johannes heeft getuigd en geschreeuwd zeggende: 'Deze was het, van wie ik zeide: Die na mij komt, is vóór mij geweest ...'.

Letterlijk staat er niet "vóór mij geweest" maar: "is voor mij *geworden*". Iedere keer als dat Woord klonk dan was Hij dat en Johannes wist dat.

Johannes heeft slechts van Hem getuigd, hij was zelf niet het vleesgeworden Woord. De Here Jezus wel, Zijn neef. "Die na mij komt, is voor mij geworden". De Here Jezus was een half jaar jonger, maar in werkelijkheid was Hij de eerste.

"... want Hij was eer dan ik."

Hier staat in het Grieks het woordje *prōtos* en dat betekent letterlijk: eerste. Niet *eerder*, maar *eerste*; het is de overtreffende trap.

Letterlijk staat er: "Hij was Eerste ...". Dat is dus niet alleen maar een kwestie van *volgorde*, maar ook van *rangorde*.

Genade is de waarheid

En dan zegt hij in vers 16:

Johannes 1

¹⁶ Immers uit Zijn volheid
hebben wij allen ontvangen

zelfs genade op genade;
17 want de wet is door Mozes gegeven,
de genade en de waarheid
zijn door Jezus Christus gekomen.

Hiervan getuigt Johannes dus.

‘Wij’ gaat over degenen die Hem accepteerden, van wie de ogen geopend zijn.

“... zelfs genade op genade ...”

Er staat letterlijk: “... genade in plaats van genade ...”.

‘In plaats van’ is het Griekse woord ‘*anti*’.

Anti betekent niet *tegen*. Dat denkt u misschien wel, maar anti betekent *in plaats van*.

Dit lijkt misschien wat vreemd: ‘genade in plaats van genade’ maar dan staat er “aangezien dat” – wat aangeeft dat dit verklaard moet worden – “de wet door Mozes gegeven is”.

De wet van Mozes kende eveneens genade. Het is niet zo dat, toen het Woord vlees werd en hier op aarde wandelde, toen de Here Jezus sprak van genade, men dat niet kende. Het was geen nieuw begrip, want de Hebreeuwse Bijbel, de *Tenach*, staat er vol van en getuigt van genade. Maar op de plaats waar genade werd gekend, werd nu opnieuw genade getoond. Dus genade waar al genade was, want de wet is door Mozes gegeven en sprak al van genade.

In de NBG-vertaling staat: “... de genade en de waarheid zijn door Jezus Christus gekomen.” Het staat er nog mooier, want er staat letterlijk:

“De genade en de waarheid werd door Jezus Christus.”

Hier ziet u trouwens weer iets bijzonders, want uit “werd” blijkt in het Nederlands niet of het meervoud of enkelvoud is. In het Grieks wel, in het Grieks zie je enkelvoud.

En dan zegt men: ‘Hé, maar dat kan niet, dat is een stijlfout. Genade en waarheid, dat zijn er twee en zou dus meervoud moeten zijn.’

De NBG-vertaling geeft het weer met: “de genade en de waarheid *zijn* door Jezus Christus gekomen.”

Maar dat staat er niet.

Men is er over gestruikeld en zegt dan dat Johannes slecht Grieks schreef, maar Johannes was geïnspireerd en dat is niet voor niets.

Genade en waarheid is één.

Het zijn twee begrippen, maar het is één, want de genade is namelijk *nú de waarheid*.

In het Oude Testament, in de Hebreeuwse Bijbel, in de wet die via Mozes aan het volk gegeven was, *klonk* genade, alleen het was niet *uitsluitend genade*.

Nu, door Jezus Christus, is genade de waarheid.

Waar genade al gekend werd, is er nu genade gekomen waarbij de waarheid uitsluitend nog genade is.

“De genade en de waarheid werd door Jezus Christus.”

De genade en de waarheid *is* dus door Jezus Christus geworden, of gekomen.

Is.

Waarom?

Het is één ding.

Genade *is* nu de waarheid, het is één.

En dat is in de sfeer waar genade al gekend werd.

Nu is het niet meer een leven onder de wet en door een juk, nee: het is nu alleen maar genade.

Dat is wat in en door Jezus Christus de werkelijkheid is, de waarheid.

Wat is de waarheid?

Genade.

Johannes getuigt daarvan: “Jahweh is genadig.”

En wat dacht je?

De schrijver van dit evangelie heet ook zo en getuigt daar net zo goed van.

Noten

¹ De twaalf leerlingen van de Heer, later de twaalf apostelen, ook wel genoemd 'de twaalven'. ^{1Kor.15:4}

² Leven dat met Christus verborgen is in God, ^{Kol.3:3-4} bepaald door Gods geest en niet door het vlees waarin de dood regeert.

³ De Statenvertaling zegt in Galaten 2:7 "... dat aan mij [Paulus] het evangelie *der* [van de] voorhuid toevertrouwd was, gelijk aan Petrus dat *der* [van de] besnijdenis ..."

Er zijn twee evangelies, twee bedelingen. Jakobus, Petrus en Johannes, e.d. richten zich met "het evangelie van de besnijdenis" tot de besnijdenis. De adressering van hun geschriften laat daarover geen twijfel bestaan (Jakobus 1:1; 1 Petrus 1:1, enzovoorts) en dat zijn 'de besnijdenisgeschriften'.

Veel bijbelvertalingen hebben geprobeerd weg te poetsen dat in dit vers sprake is van twee verschillende evangeliën. Dan geeft men weer: het evangelie "aan de voorhuid" en "aan de besnijdenis". Alsof het om dezelfde boodschap gaat, maar met verschillende adresseringen. Dat is niet wat Paulus schrijft. Aan hem is "het evangelie van de voorhuid" toevertrouwd. Een evangelie waarin "de besnijdenis" en alle gebruiken die daarbij horen, geen rol spelen. Bestemd voor de natiën. Aan Petrus was eerder "het evangelie van de besnijdenis" toevertrouwd. Het goede bericht dat speciaal bestemd is voor het volk van de besnijdenis. De boodschap namelijk dat, wanneer Israël tot erkenning van haar opgestane Messias komt, deze dan terug zal keren om het beloofde Koninkrijk op aarde te vestigen (Hand.3:19-21).

Pas toen Israël dit getuigenis officieel verwierp (bij Stefanus' steniging), kwam Saulus/Paulus in beeld. Zijn boodschap heeft daarom als vertrekpunt Israël's (tijdelijke) verwerping (Rom.11:15). Via Paulus werd het Evangelie bij de natiën gedeponereerd. Een 'heidens evangelie' dat uiterst gevoelig lag in Jeruzalem. Maar Paulus wist meer en logisch dat dit voor Petrus en de zijnen "... zwaar was om te verstaan" (2Petr.3:16).

Galaten 2:9 (letterlijk): "... en de genade kennende die aan mij gegeven wordt, hebben Jakobus en Kefas en Johannes, die voor steunpilaren

golden, aan mij en Barnabas de rechterhand van gemeenschap gegeven, opdat wij voor de natiën zouden zijn, maar zij voor de besnijdenis.”

Wat Galaten 2:9 ons aanreikt is niet minder dan de compacte sleutel tot het verstaan van het Nieuwe Testament!

⁴ Kefas is Petrus, Johannes 1:43.

⁵ Het woord ‘engel’ is de Nederlandse vertaling voor het Griekse woord ‘*aggelos*’ [uitspraak: ‘angelos’]. Dit woord komt 187 keer voor in het Nieuwe Testament en het wordt 180 keer vertaald met ‘engel’ en 7 keer met ‘boodschapper’. ‘Engel’ is feitelijk geen vertaling, maar een klanknabootsing want ‘aggelos’ betekent ‘boodschapper’.

Leven in Zijn Naam

Het Evangelie naar Johannes

Uitgever: Stichting GoedBericht

GoedBericht wijst op de ene GOD die alles beschikt en bij wie nooit iets mis gaat. Zij wijst op Jezus Christus als Redder der wereld. Jazeker, van *alle* mensen. Omdat GOD nooit laat varen de werken van Zijn handen!

Uitgangspunt is de Bijbelse boodschap zoals Paulus dit als “apostel en leermeester van de natiën” heeft mogen bekendmaken. GoedBericht wil uitsluitend wijzen op wat “er staat geschreven”. Want “de Schrift” *bewijst én verklaart* zichzelf.

goedbericht.nl

Bron: Piet, A. (2015). *Johannes 1:4-17*. GoedBericht,
<https://goedbericht.nl/studieseries/joh-14-17/>

© 2022 Stichting GoedBericht
Alle rechten voorbehouden

In samenwerking met:

Stichting Evangelie Om Niet

Het Evangelie spreekt van de ene God,
Die OM NIET alle mensen redt, verzoent,
levend maakt en rechtvaardigt!

Gratis online boeken lezen, delen en downloaden
(publicaties zijn ook OM NIET als fysieke uitgave verkrijgbaar)

evangelieomniet.nl